

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ για την ΕΚΦΡΑΣΗ- ΕΚΘΕΣΗ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ εξετάσεις Γ' λυκείου ΓΕ.Λ.

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τι είναι ο εκφοβισμός και η βία στο σχολείο;

Ο εκφοβισμός και η βία στο σχολείο είναι ένα σοβαρό πρόβλημα. Είναι κάτι που μπορεί να το βιώνουν πολλά παιδιά και να τα τρομάζει τόσο πολύ, ώστε να φοβούνται να πάνε στο σχολείο. Γενικά, εκφοβισμός είναι όταν ένα παιδί (ή μια ομάδα παιδιών) προσπαθεί σκόπιμα να πληγώσει σωματικά ή ψυχικά ένα άλλο παιδί, με αρνητικές πράξεις ή αρνητικά λόγια εναντίον του. Αυτό συμβαίνει πολλές φορές και προκαλεί λύπη και φόβο στο παιδί που εκφοβίζεται και δεν μπορεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του.

Ο εκφοβισμός μπορεί να συμβεί με πολλούς τρόπους: Με κλωτσιές, γροθιές, χτυπήματα με αντικείμενα, τρικλοποδιές, τσιμπήματα, σπρωξίματα ή καταστροφή αντικειμένων. Με βρισιές, προσβολές, απειλές που έχουν σκοπό να γελοιοποιήσουν ένα παιδί. Με έμμεσους τρόπους, «πίσω από την πλάτη» του παιδιού και γι' αυτό είναι δύσκολο να τους καταλάβει κανείς. Για παράδειγμα, το παιδί που εκφοβίζει μπορεί να διαδίδει ψέματα ή άσχημες φήμες για το παιδί που εκφοβίζεται με σκοπό να μην το συμπαθούν οι άλλοι, να κάνει αρνητικές ή και χυδαίες χειρονομίες, να λέει αστεία που γελοιοποιούν το παιδί που εκφοβίζεται, να το αποκλείει από τις παρέες και τα παιχνίδια. Το παιδί που εκφοβίζει μπορεί να στέλνει στο παιδί που εκφοβίζεται μηνύματα με βρισιές ή χυδαίο περιεχόμενο στο κινητό του ή στο e-mail του. Ακόμη, μπορεί να διαδίδει ψέματα και άσχημες φήμες μέσω του διαδικτύου. Όλα τα προηγούμενα μπορεί να συμβαίνουν πολλές φορές και για πολύ καιρό. Ο εκφοβισμός πληγώνει και τρομάζει τα παιδιά και επηρεάζει αρνητικά τη ζωή τους.

Η επιστημονική έρευνα γύρω από τον εκφοβισμό δείχνει ότι σε μακροπρόθεσμο ψυχοσωματικό κίνδυνο δεν βρίσκονται μόνο τα παιδιά που υφίστανται τον εκφοβισμό, αλλά και τα ίδια τα παιδιά που εκφοβίζουν άλλα παιδιά. Τα παιδιά που κινδυνεύουν να εκφοβίσουν άλλα παιδιά μπορεί να είναι παιδιά που εκτίθενται στη βία από την οικογένειά τους και θεωρούν σωστό να επιβάλλεται η θέληση του ισχυρότερου και στις δικές τους σχέσεις με τους συμμαθητές τους. Ενδέχεται να εκφοβίζονται από άλλα παιδιά ή ενήλικες, και να επαναλαμβάνουν τη συμπεριφορά σε βάρος άλλων, ώστε να επανακτήσουν την αυτοπεποίθησή τους.

Τα παιδιά που είναι σε κίνδυνο να εκφοβιστούν από άλλα παιδιά μπορεί να είναι παιδιά που δεν έχουν πολλούς φίλους, δεν είναι ιδιαίτερα δημοφιλή, είναι ήσυχα και μοναχικά. Δυσκολεύονται στις κοινωνικές τους συνδιαλλαγές με τα συνομήλικά τους

παιδιά, ενώ έχουν αγχώδη ιδιοσυγκρασία, χαμηλή αυτοεκτίμηση και δυσκολεύονται να προσαρμοστούν σε νέες συνθήκες. Είναι παιδιά που γίνονται αντιληπτά ως «διαφορετικά» από την πλειονότητα, ή παιδιά με ιδιοσυγκρασιακές ιδιαιτερότητες. Προέρχονται από άλλες χώρες, ή να ανήκουν σε άλλη φυλή, ή να έχουν διαφορετικό θρήσκευμα. Έχουν χρόνια έκθεση στη βία (συναισθηματική, ψυχολογική, σωματική κ.λπ.) και έχουν αναπτύξει αίσθηση αβοηθησίας, που δεν τα βοηθά στο να αναζητούν και να βρίσκουν στρατηγικές αντιμετώπισης.

Υπάρχουν παιδιά που είναι παρατηρητές του εκφοβισμού. Αυτά, κινδυνεύουν; Ακόμα κι αν δεν υφίστανται τα ίδια τον εκφοβισμό, ή αν δεν εκφοβίζουν ενεργητικά άλλα παιδιά, τα παιδιά που γίνονται θεατές περιστατικών εκφοβισμού στο σχολείο επιβαρύνονται και αυτά, ψυχολογικά. Αρκετά από αυτά ενδέχεται να νιώθουν ανασφάλεια για τον εαυτό τους (δηλ. ότι μπορεί να είναι οι επόμενοι που θα εκφοβιστούν), ενοχές για το ότι δεν προστάτευσαν κάποιον συμμαθητή/κάποια συμμαθήτρια, ή για το ότι ενίσχυσαν το παιδί που εκφόβισε κάποιο άλλο στο να το κάνει. Άλλα, ενδέχεται να βρίσκονται στην άλλη πλευρά του φάσματος, και να κινδυνεύουν να εκτεθούν στην επιρροή μιας παρέας παιδιών που εκφοβίζει άλλα παιδιά. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι οι παρατηρητές του φαινομένου έχουν και τον πιο σημαντικό ρόλο στο σταμάτημά του, δεν πρέπει να αγνοούνται αλλά αντίθετα να ενεργοποιούνται, ώστε να προστατευθούν από τον εκφοβισμό.

(διασκευασμένο κείμενο από <http://antibullying.gr>)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A.1. Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις.
(25 μονάδες)

B.1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των προτάσεων ως σωστό (Σ) ή λάθος (Λ) σύμφωνα με το κείμενο.

α. Ο εκφοβισμός δε μπορεί να συμβεί με πολλούς τρόπους.

β. Οι βρισιές, οι προσβολές και οι απειλές δεν έχουν σκοπό να γελοιοποιήσουν ένα παιδί.

γ. Ο εκφοβισμός γίνεται μόνο με άμεσους τρόπους.

δ. Οι παρατηρητές του εκφοβισμού κινδυνεύουν επίσης.

ε. Οι παρατηρητές του εκφοβισμού έχουν τον πιο σημαντικό ρόλο στο σταμάτημά του.
(5 μονάδες)

B.2. Να βρείτε τη δομή και τους τρόπους ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου.
(8 μονάδες)

B.3. Να αναγνωρίσετε τη συλλογιστική πορεία της πρώτης παραγράφου.
(5 μονάδες)

B.4. Να αναγνωρίσετε το είδος της συντάξης σε κάθε πρόταση και να τη μετατρέψετε στο αντίθετο της.

α. Ο εκφοβισμός πληγώνει και τρομάζει τα παιδιά και επηρεάζει αρνητικά τη ζωή τους.

β. Ενδέχεται να εκφοβίζονται από άλλα παιδιά ή ενήλικες.
(8 μονάδες)

B.5. Να δώσετε έναν τίτλο με σχόλιο στο κείμενο.
(4 μονάδες)

B.6. Τι δηλώνουν οι διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις του κειμένου: Γενικά, Για παράδειγμα, Ακόμη, αλλά, ώστε.
(5 μονάδες)

Γ. Σε μια ομιλία σας σε εκδήλωση του σχολείου σας να αναφερθείτε στα αίτια του σχολικού εκφοβισμού (bullying) και στη συνέχεια να καταδείξετε τρόπους για την αντιμετώπιση του φαινομένου, που έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις.
(40 μονάδες)